

BUDOWNICTWO

Drabiny

Praca na drabinie, a wypadki!

Drabiny są tanie i proste w użytkowaniu. Jednak łatwo jest zlekceważyć zagrożenia związane z ich użyciem, co może narazić na ryzyko wypadku.

Do wypadków dochodzi w wyniku:

- wychylenia się,
- przeciążenia,
- nie zachowania, co najmniej trzech punktów kontaktu,
- niewłaściwego ustawienia drabiny,
- braku zabezpieczenia drabiny przed osunięciem, czy przewróceniem.

Pamiętaj! Drabina nie zawsze jest odpowiednim sprzętem do pracy na wysokości!

Drabina może być wykorzystana, jako stanowisko robocze do pracy na wysokości tylko wówczas, gdy użycie innego, bardziej bezpiecznego sprzętu roboczego (np. podnośników lub rusztowania), nie jest uzasadnione z powodu niskiego poziomu ryzyka i krótkotrwałego ich wykorzystania albo okoliczności, których pracodawca nie może zmienić. Do takiej sytuacji dochodzi wówczas, gdy brakuje dojazdu dla podnośników, a czas wykonania pracy jest na tyle krótki, że ustawianie rusztowania w celu jej wykonania jest nieuzasadnione (ustawienie rusztowania zabrałoby tyle samo lub nawet więcej czasu, niż samo wykonanie pracy).

Kiedy można użyć drabiny?

Zastosowanie drabiny do wykonywania pracy na wysokości powinno zostać poprzedzone oceną ryzyka, z której będzie wynikać, że użycie innego sprzętu jest nieuzasadnione, a wykonanie pracy z drabiny wystarczająco bezpieczne.

Przy użytkowaniu drabin powinno kierować się dobrymi praktykami:

- praca krótkotrwała, praca przy użyciu drabiny, w której drabiny nie zmieniają pozycji do 30 minut;
- praca o niskim ryzyku, gdy np. warunki pracy są takie, że prawdopodobieństwo wypadku jest znikome lub ewentualny upadek nie spowoduje poważnych obrażeń;
- praca lekka – drabiny nie są odpowiednie do wykonywania pracy wymagającej dużego wysiłku lub użycia dużych sił;
- praca niewymagająca przenoszenia ciężkich lub niewygodnych do przenoszenia narzędzi lub wyposażenia;
- pewny uchwyt jest możliwy zarówno w czasie wchodzenia po drabinie jak i w trakcie wykonywania pracy.

Dobłą praktyką jest utrzymywanie trójpunktowego kontaktu z drabiną przez cały czas, kiedy obie stopy i dłoń lub obie dłonie i jedna stopa stykają się z drabiną.

Dobre i złe praktyki

Najwięcej wypadków zdarza się, gdy osoba pracująca na drabinie próbuje dosięgnąć odległego punktu. Aby tego uniknąć drabina powinna być ustawiona w odpowiednim miejscu.

Właściwa pozycja podczas pracy na drabinie.

Unikaj wychylania się!

Wychylanie się może spowodować, że utracisz trójpunktowy kontakt z drabiną.

Zawsze stój frontem do drabiny (tak, aby tułów był między podłużnicami) i pamiętaj o zachowaniu trzech punktów kontaktu (tak, aby obie stopy i jedna ręka lub jedna stopa i obie dłonie miały kontakt z drabiną).

Dodatkowa półka poszerzająca stopień ułatwia stanie na drabinie.

Praca na drabinie przystawnej

Gdy pracujesz na drabinie przystawnej:

- nie wychylaj się poza obręb drabiny;
- wchodź i schodź twarzą zwróconą do drabiny;
- nie forsuj się, na drabinie możesz wykonywać tylko lekką pracę;
- pamiętaj, aby stopy były wystarczająco podparte;
- zabezpiecz drabinę przed możliwością przesunięcia się;
- **nigdy nie stój w czasie pracy na jednym z trzech najwyższych szczebli.**

W zależności od fazy ruchu, ciężar ciała powinien opierać się na trzech punktach dwóch stopach i dłoni lub dwóch dłoniach i stopie itd.

Praca na drabinie rozstawnej

Pracuj twarzą do płaszczyzny roboczej.

Gdy pracujesz na drabinie rozstawnej:

- sprawdzaj, czy oba jej segmenty są zabezpieczone przed rozsunieniem się;
- ustawiaj ją frontem w kierunku pracy;
- wchodź i schodź twarzą zwróconą do drabiny;
- nie stój okraciem podczas pracy;
- **pamiętaj nigdy nie stój w czasie pracy na jednym z dwóch najwyższych szczebli drabiny.**

Sprawdzaj nośność drabiny

Wybierając drabinę do wykonania konkretnej pracy, sprawdź na tabliczce umieszczonej na podłużnicy, jaka jest nośność drabiny oraz czy nie będą przekroczone dopuszczalne obciążenia, określone przez producenta drabiny.

Czytaj informacje na nalepce, wtedy upewnisz się, czy drabina ma dostateczną nośność.

Zakres informacji podawanych przez producenta drabiny określony jest przez normy serii EN-131.

Pamiętaj nie przeciążaj!

Unikaj wnoszenia po drabinie ciężkich lub niewygodnych do uchwycenia przedmiotów.

Stojąc na drabinie nie dźwigaj ciężarów, bo możesz stracić równowagę i być narażony na upadek.

Ustawienie drabiny

Przy ustawianiu drabiny należy zwrócić uwagę na:

- wytrzymałość podłoża i miejsca oparcia drabiny;
- pogodę;
- środowisko pracy;
- napowietrzne linie energetyczne;
- inne prace wykonywane w pobliżu.

Drabina powinna być ustawiona na równym podłożu. Jeśli to konieczne, należy użyć urządzeń pozwalających na zachowanie poziomego położenia szczebli drabiny. Drabin nie należy opierać o podłoże, które jest śliskie lub o niedostatecznej wytrzymałości (np. szkło lub rynnę).

Aby uniknąć opierania drabiny np. o rynnę, można użyć odpowiednich urządzeń dystansowych, opartych o stabilną ścianę.

Jeśli drabina przystawna używana jest, jako środek dostępu, musi być ona dostatecznie długa tak, aby wystarczająco wystawała ponad platformę dostępu, chyba, że zostały zastosowane inne środki zapewniające pewne uchwycenie poręczy.

Drabiny przystawne powinny wystawać ponad powierzchnię, na którą prowadzą, co najmniej 0.75 m, a kąt pomiędzy drabiną, a poziomem wynosić 75°.

Zabezpieczenie drabin

Uwiązanie drabiny w jej górnej części.

Aby zabezpieczyć drabinę przed przewróceniem się najlepiej umocować jej górne końce, poprzez np. przywiązanie obu podłużnic do elementu stałego.

Innym rozwiązaniem jest przywiązanie drabiny w połowie wysokości do stałego elementu konstrukcji lub ewentualnie stabilizacja w dolnej części. To drugie, rozwiązanie ma jednak tę wadę, że nie zabezpiecza drabiny przed bocznym poślizgiem i w efekcie utratą stateczności i przewróceniem się.

Podstawa drabiny.

Umocowanie drabiny za pomocą haków za jej górnej części.

Przedłużka podłużnicy do zabezpieczenia stanowiska pracy na nierównym podłożu.

Podparcie stóp drabiny.

Szkolenie i nadzór

Odpowiednie przygotowanie pracowników do pracy dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy na drabinach. Pracownicy muszą wiedzieć, w jaki sposób sprawdzać drabiny, jak je ustawiać, przestawiać i używać, tak, aby nie doszło do wypadku.

Brak nadzoru może prowadzić do niewłaściwego używania drabin.

Dlatego osoby sprawujące nadzór muszą:

- zapewnić dobry stan techniczny drabin;
- poinformować pracowników o zasadach bezpiecznego użytkowania drabin,
- egzekwować od pracowników powszechnego przestrzeganie tych zasad.

Brak nadzoru może prowadzić do wypadku.

Zapamiętaj!

Tak trzeba:

Sprawdź drabinę przed użyciem.

Zabezpiecz drabinę przed przesunięciem i upadkiem.

Zawsze ustawiaj drabinę na stabilnym podłożu, nigdy na podestach rusztowaniach lub podnośnikach, paletach, ceglach itp.

Zawsze opieraj drabinę o odpowiednio wytrzymałe miejsca.

Zachowuj odpowiedni kąt ustawienia drabiny.

Używaj drabin tylko do krótkotrwałych prac.

Używaj drabiny tylko do prac lekkich.

Mocno trzymaj się podłużnic podczas wchodzenia po drabinie.

Podczas pracy tułów zawsze powinien znajdować się między podłużnicami.

Jeśli pracujesz na wysokości powyżej dwóch metrów, używaj dodatkowego zabezpieczenia przed upadkiem (szelek z linką bezpieczeństwa przymocowana do stałych elementów konstrukcji oraz hełmu ochronnego).

Nie wolno:

- Wychylać się podczas pracy na drabinie.
- Obciążać drabiny jednostronnie.
- Pracować stojąc na jednym z najwyższych trzech szczebli drabiny (jednym z dwóch najwyższych szczebli w przypadku drabiny rozstawnej).
- Pracować stojąc okrakiem na drabinie rozstawnej.
- Przesuwać ani rozsuwać drabiny, gdy na niej stoisz.
- Używać drabiny rozstawnej, jako przystawnej.
- Ustawiać drabiny przy drzwiach, które ktoś może niespodziewanie otworzyć.

Podstawy prawne i normy

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1704).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2008 r. Nr 108, poz. 690).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596 ze zmianami z 2003 r. Nr 178, poz. 1745).
- Normy z serii PN-EN 131 Drabiny.

